

SAKSBEHANDLER
Hege Skalleberg Gjerde

INNVALGSTELEFON

TELEFAKS
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
13/03025-9

DERES REF.
16/3823-

DERES DATO

ARK. Forvaltningsarkivet
865.0

VÅR DATO
10.01.2017

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

TFO - Forhåndsdefinerte områder - Tildeling 2014 - 2017 - Forslag om blokker til utlysning i TFO 2017. Høring. Riksantikvarens uttalelse

Riksantikvaren viser til brev av 13.12.2016 vedlagt forslag til nye blokker til utlysning i TFO 2017. Det bes kun om innspill knyttet til om hvorvidt det er tilkommet ny, vesentlig informasjon som er relevant for beslutningen om hvor det kan være petroleumsaktivitet etter at den relevante forvaltningsplan ble behandlet, jf. Meld. St. 28 (2010-2011).

Vi har ikke kjennskap til nye, viktige funn eller annen ny, vesentlig informasjon, men vi vil påpeke at kartlegging av blokkene vil kunne avdekke hittil ukjente kulturminner. Ved ev. utlysning bør det stilles klare kvalitetskrav til kartlegging slik at materialet kan benyttes som grunnlag for kulturminnefaglige vurderinger i forbindelse med utarbeidelse av konsekvensutredning for tiltak innenfor blokkene.

Vi påpeker også at dersom blokkene 6307/2 og 5 i Norskehavet eller andre blokker ligger innenfor territorialfarvannets tilstøtende sone (24 nautiske mil), har kulturminner her en sterk beskyttelse i kulturminneloven siden man i kulturminneforvaltningen her har lagt samme rettspraksis til grunn som innenfor territorialfarvannet. Dette er begrunnet i LOV av 27. mars 2003 nr. 57: *Lov om Norges territorialfarvann og tilstøtende sone*, § 4 tredje ledd. Man har videre hentet støtte for dette synet i Havrettskonvensjonens (UNCLOS) artikkel 303(2). Utenfor 24 nautiske mil utgjør folkeretten et generelt grunnlag for å hevde at kulturminner har et visst vern. For petroleumssektoren er bestemmelsene i petroleumsloven, med forskrifter og vilkår for utvinningstillatelser, de viktigste reguleringsene av forholdet til kulturminner utenfor territorialfarvannet.

Olje- og energidepartementet og Miljøverndepartementet presiserte i 2006 følgende i vilkåret i miljøkravene til nye utvinningstillatelser: *I forkant av fysiske inngrep i havbunnen pålegges rettighetshavere, i samråd med Riksantikvaren, å avklare forholdet til kjente kulturminner og foreta nødvendig kartlegging av kulturminner i leteområdet der dette ikke tidligere er gjennomført. Om det registreres kulturminner i planleggingsfasen eller senere, må avbøtende tiltak, eventuelt utgravning eller dokumentasjon og flytting av kulturminnet, gjennomføres i samarbeid med kulturminneforvaltningen.*

Ingen av de utlyste blokkene har potensial for funn av kulturminner fra steinalderen, da de ligger på så stort havdyp at det ikke har vært tørt land.

Når det gjelder potensialet for funn av skipsvrak, er det til stede i alle de utlyste

blokkene, både i Norskehavet og Barentshavet. Her er det i første rekke tale om forlis i åpent hav. Det er ikke mulig å gå inn på om enkelte områder har større potensial for skipsfunn fordi forlis på åpent hav er resultat av en eller flere utenforliggende faktorer som i stor grad ikke er påvirkbar. Det foreligger heller ikke systematisk registrering av havbunnen i noen av de omtalte områdene, med den hensikt å lokalisere skipsfunn vernet etter kulturminneloven.

En tilfredsstillende kartlegging av eventuelle skipsfunn i forbindelse med leting og utvinning av olje og gass forutsetter gode rutiner for rapportering mellom kulturminneforvaltningen og oljeindustrien. Det er mest hensiktsmessig at tiltakshaver samkjører eventuelle surveys med kulturminneforvaltningen, slik at man unngår å måtte kjøre doble slike. Jo tidligere kulturminneforvaltningen kobles inn i dette arbeidet, jo tidligere vil konflikter med eventuelle kulturminner under vann oppdages og unngås. Kostnadmessig er dette også i aller høyeste grad den beste løsningen.

Før det gjøres tiltak på havbunnen, i form av infrastruktur, rørledninger og kabler, samt andre inngrep som for eksempel mudring, graving, spyling eller massedumping, skal forholdet til kulturminner klareres. Det er hensiktsmessig så tidlig som mulig å kontakte kulturminneforvaltningen for å klarlegge om tiltaket vil komme i kontakt med kulturminner under vann.

Videre gjør Riksantikvaren oppmerksom på at finner av skipsfunn plikter å melde disse til vedkommende myndighet jf. kulturminnelovens § 14 tredje ledd.

Vennlig hilsen

Kristine Johansen (e.f.)
fung. seksjonssjef

Hege Skalleberg Gjerde

Brevet er elektronisk godkjent

Kopi til: Tromsø museum - Universitetsmuseet i Tromsø, Postboks 6050 Langnes, 9037 Tromsø/ Klima- og miljødepartementet, Postboks 8013 Dep, 0030 OSLO/ Gro D. Øfjord, Klima- og miljødepartementet - Hav- og forurensningsavdelingen, Postboks 8013 Dep., 0030 OSLO/ Trondhjems Sjøfartsmuseum, Kjøpmannsgata 75, 7010 TRONDHEIM